



FM: Latvijas eksports martā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi audzis par 7,1%

Publicēts: 31.01.2018.

Lai gan salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi martā eksportēto preču vērtība faktiskajās cenās palielinājās par 7,1%, tā par 4,9% atpalika no pērnā gada martā sasniegtā līmeņa. Tādējādi šā gada pirmajā ceturksnī fiksēts eksportēto preču vērtības kritums kopumā par 5,4% salīdzinājumā ar 2015. gada pirmo ceturksni. Preču eksporta kritumu lielākoties ietekmēja elektroierīču un elektroiekārtu reeksporta samazinājums galvenokārt uz ES valstīm. Tāpat to noteica arī naftas produktu reeksporta kritums, kas ir saistīts ar zemajām naftas cenām. Savukārt Latvijas pārtikas preču eksports audzis par 17,4%, bet koka un koka izstrādājumu eksports palielinājies par 8,2%.

Tajā pašā laikā importēto preču vērtība pirmajā ceturksnī samazinājās vēl straujāk (kopumā par 8,2%), tādējādi preču ārējās tirdzniecības deficīts samazinājās par 113,6 miljoniem eiro līdz 441,3 miljoniem eiro.

Ja minerālproduktu kategorijā jau ilgstoši vērojams eksporta vērtības kritums, tad elektroierīču un elektroiekārtu kategorijā būtisks eksporta kritums aizsācies pērnā gada decembrī. Ņemot vērā 2015. gada augsto bāzi, elektroierīču un elektroiekārtu eksporta kritumu visticamāk redzēsīm arī turpmākajos mēnešos. Martā šo preču eksporta vērtība samazinājās par 35,9% gada griezumā. Savukārt minerālproduktu eksports bija par 27,8% mazāks nekā pirms gada. Ja šīs divas minētās preču kategorijas izslēgtu no kopējā preču eksporta, tad preču eksporta vērtība martā būtu par 2% lielāka nekā pērnā gada attiecīgajā mēnesī.

Eksporta kritums martā fiksēts arī tekstilizstrādājumiem, kopumā par 42,5% gada laikā. Tas ir saistīts ar vilnas izstrādājumu eksporta samazinājumu uz Īgauniju un Poliju. Jāatzīmē, ka līdzvērtīgs kritums fiksēts arī tekstilizstrādājumu importā, kas norāda uz reeksporta samazinājumu.

Vienlaikus eksporta datus ir vērojami arī vairāki pozitīvi faktori. Pirmkārt, turpinās mērena ar kokrūpniecības nozari saistīto preču eksporta attīstība. Tā koka un koka izstrādājumu, papīra izstrādājumu un mēbeļu eksports martā pieauga attiecīgi par 1,4%, 1,2% un 17,4%. Papildus tam atzīstamus eksporta pieauguma tempus turpina uzrādīt graudaugu eksports, martā tā vērtībai pieaugot par 65% jeb 12,1 miljoniem eiro. Tieši graudaugiem reģistrēts lielākais eksporta kāpums starp visām preču kategorijām. Lauksaimniecības un pārtikas preču kategorijā var atzīmēt arī alkoholisko dzērienu eksporta pieaugumu par 14,6%, kas ir pirmais pieaugums pēc vairāk nekā gada pārtraukuma.

Atzīstamus eksporta pieaugumu tempus šā gada sākumā uzrāda ķīmiskās rūpniecības ražojumu eksports, īpaši var atzīmēt farmācijas produktus. Ķīmiskās rūpniecības preču kopējā eksporta vērtība martā pieauga par 16,9%.

Šā gada pirmo mēnešu eksporta dati norāda uz to, ka turpmākā eksporta attīstība jāvērtē piesardzīgi. Nepārliciecināma ekonomikas izaugsme atsevišķās ES tirdzniecības partnervalstīs var mazināt pieprasījumu gan pēc Latvijā ražotām precēm, gan arī pēc reeksportētam precēm. Martā preču eksports uz ES dalībvalstīm samazinājās par 9,5%, kamēr uz NVS valstīm tikai par 3,4%. Jaunākās Eiropas Komisijas ekonomikas prognozes liecina, ka ES dalībvalstu izaugsme kopumā saglabājas mērena. Taču salīdzinājumā ar ziemas prognozēm ES ekonomikas izaugsme 2016. gadam tika samazināta par 0,1 procentpunktu līdz 1,8%. Savukārt, izņemot Zviedriju un Poliju, visām pārējām Latvijas galvenajām tirdzniecības partnervalstīm ekonomikas izaugsme tika pārskatīta uz leju. Tas norāda, ka lejupvērstie riski joprojām ir būtiski, ko nosaka gan lielo attīstības valstu, it īpaši Ķīnas, ekonomiskās izaugsmes palēnināšanās, gan tādi ES iekšējie faktori kā zema inflācija un tirdzniecības aktivitātes samazinājums kopumā.

Tajā pašā laikā nevar neatzīmēt, ka Latvijas ekonomikas sentimentā indekss pārliecinoši pārsniedz 100 punktu robežu un aprīlī sasniedza augstāko punktu kopš 2014. gada vidus. Papildus tam Latvijas ražotāju aptauju dati liecina, ka šā gada otrajā ceturksnī novērtējums par eksporta pasūtījumu apjomiem būtiski uzlabojies.

Importēto preču vērtība šā gada martā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 11,8%, taču bija par 7,7% mazāka nekā pērnā gada attiecīgajā mēnesī. Kā jau minēts, ņemot vērā lielo reeksporta īpatsvaru elektroiekārtu un elektropreču, kā arī minerālproduktu kategorijās, tieši šajās kategorijās fiksēti lielākie preču importa kritumi – attiecīgi par 25,2% un 44,8%. Importa kritums attiecīgi par 29,2% un 6,2% fiksēts arī metāliem un tekstilizstrādājumiem.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-latvijas-eksports-marta-salidzinajuma-ar-ieprieksejo-menesi-audzis-par-71>